

**Mednarodni simpozij o homeopatiji
Ljubljana, 8. april 2010**

Govorjena beseda velja!

REFERENDUM O KOMPLEMENTARNI IN ALTERNATIVNI MEDICINI V ŠVICI

dr. Barbara Bichsel, podpredsednica LMHI in ECH za Švico

Dame in gospodje, spoštovani kolegi, dragi prijatelji!

Predstavila vam bom nekaj dejstev o referendumu o komplementarni in alternativni medicini (KAM), s katerim je Švica postala prva evropska država, ki ima v ustavi zapisan člen o tem področju.

Komplementarna medicina ima v Švici že zelo dolgo tradicijo, kar med drugimi dokazujeta osebnosti, kot sta Paracelsus, ki je bil rojen v Švici in je tam tudi nekaj časa deloval, ali sloviti pastor Johann Künzle.

Prvo homeopatsko zdravniško združenje je bilo ustanovljeno leta 1856, torej pred več kot 150 leti. Pozneje, na začetku 20. stoletja, je Švica odigrala pomembno vlogo pri »preživetju« homeopatije na evropskih tleh; tu je treba omeniti dr. Pierra Schmidta, enega od ustanoviteljev LMHI leta 1925.

Če preskočimo nekaj desetletij in se ustavimo v 70. letih 20. stoletja, pridemo do »zelenega« gibanja, znanega tudi kot gibanje za »vrnitev k naravi«, s katerim se je začelo povečevati zanimanje za komplementarno in alternativno medicino. Zdravniki so se začeli dodatno izpopolnjevati predvsem v akupunkturi, homeopatiji, antropozofski medicini, nevroterapiji in fitoterapiji. Po letu 1990 so bile za ta področja KAM vpeljane posebne diplome: »spričevala o usposobljenosti« (*Fähigkeitsausweis*), kot so jih poimenovali, so bila zasnovana v sodelovanju z nekaterimi specializiranimi organizacijami na področju KAM, na primer SVHA/SSMH/SSMO (švicarska homeopatska zdravniška organizacija) in švicarske zdravniške organizacije FMH.

Leta 1999 je minister za zdravje odločil, da za omenjenih pet področij velja povračilo stroškov v okviru obveznega osnovnega zdravstvenega zavarovanja – pod pogojem, da zdravljenje izvaja zdravnik. Pred tem so povračilo priznavale samo zasebne zavarovalnice. Vključitev v osnovno zdravstveno zavarovanje je veljala le za določen čas, ko naj bi preverili učinkovitost, primernost in ekonomsko vzdržnost vključenih pristopov. Preverjanje naj bi trajalo pet let.

Študija PEK (»Program vrednotenja komplementarne medicine«) je bila sestavljena iz dveh delov.

– Raziskavo strokovne literature je opravil od vlade določeni zunanji raziskovalec. Prispevek v reviji Lancet (2006) na podlagi te meta-analize je dokazoval, da homeopatija ni nič bolj učinkovita kot placebo, toda Lex Rutten je leta 2008 dokazal, da je bila meta-analiza opravljena tendenciozno. Študija oddelka KIKOM (*Kollegiale Instanz für Komplementärmedizin*) univerze v Bernu je pokazala drugačno podobo, ki je bila v prid homeopatiji tako glede učinkovitosti kot glede primernosti.

– Epidemiološka študija je vključevala primerjavo različnih podatkov zdravnikov, ki uporabljajo KAM, in tistih, ki zdravijo brez uporabe KAM; vprašalnike so dobili zdravniki in bolniki.

Ta študija je razkrila zanimiva dejstva, tu naj omenim dve. Bolniki, ki so bili podvrženi zdravljenju s KAM, so bolj prenašali svojo bolezen, pri zdravnikih, ki so zdravili s KAM, pa je bilo več težkih kroničnih bolnikov.

Leta 2005 – še pred zaključkom obeh študij – je takratni minister za zdravje terapije na podlagi KAM izločil iz osnovnega zdravstvenega zavarovanja! To je bil trenutek, ko je bila vložena pobuda za razpis referendum pod naslovom »Prihodnost s komplementarno in alternativno medicino«, ki jo je v nekaj mesecih podpisalo potrebnih 100 tisoč ljudi. Referendum je bil sad skupnih prizadevanj zdravnikov, uporabnikov, proizvajalcev in usposobljenih nemedicinskih terapevtov. Po razpravi v parlamentu smo glasovali o spremenjenem členu ustave 118a, ki pravi: »Zvezna vlada in kantoni zagotovijo, da se v okviru njihovih pristojnosti upošteva komplementarna in alternativna medicina.« (*»Bund und Kantone sorgen im Rahmen ihrer Zuständigkeiten für die Berücksichtigung der Komplementärmedizin.«*)

Novi člen prinaša naslednje obveznosti:

- spodbujanje sodelovanja med konvencionalno in komplementarno medicino,
- ponovno vključitev komplementarne medicinske obravnave v osnovno zdravstveno zavarovanje,
- vključitev komplementarne in alternativne medicine v univerzitetno poučevanje in raziskave,
- oblikovanje državnih spričeval za nemedicinske terapevte in
- zaščito za preizkušena zdravila.

Izid referendum je bil 67 % glasov v prid komplementarne in alternativne medicine!

Zdaj moramo izpolniti vse zahteve, kar ne bo lahko, a pri tem imamo veliko podporo politikov in pred kratkim ustanovljene krovne zveze za komplementarno medicino (*Dachverband Komplementärmedizin*), ki združuje zdravnike, proizvajalce zdravil za KAM, uporabnike, politike in terapevte.

Konec aprila 2010 naj bi organizacije s področja KAM predložile zahtevke za ponovno vključitev področja v osnovno zdravstveno zavarovanje. Za to smo morali v zadnjem času opraviti še nekaj raziskav strokovne literature. Prišli smo tudi do zanimivih ugotovitev glede ekonomičnosti: stroški splošnih zdravnikov, ki uporabljajo KAM, so za kakšnih 25 odstotkov nižji od stroškov njihovih kolegov, ki uporabljajo konvencionalno medicino.

Na začetku leta so se začeli pogovori z novim ministrom za zdravje, ki je precej bolj naklonjen komplementarni in alternativni medicini. Predlagal je, da bi temeljno znanje o KAM morali obvezno pridobiti vsi zaposleni na področju zdravja.

Čeprav nas čaka še veliko dela, preden bomo izpolnili vse zahteve, ki izhajajo iz referendum, verjamemo, da smo na dobri poti.

Bistveno sporočilo, ki bi vam ga rada prenesla, pa je, da smo takšen uspeh lahko dosegli samo s skupnimi prizadevanji vseh, ki se zanimajo za komplementarno in alternativno medicino.

dr. Barbara Bichsel, podpredsednica LMHI in ECH za Švico
Praxisgemeinschaft ASCHERA
Hinterdorf 107A, CH-7220 Schiers, Švica
T: +41 81 328 24 04
F: +41 81 330 42 10
E: bichsel.praxis@hin.ch